

Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkei Viktorijai Čmilytei – Nielsen
Lietuvos Respublikos Seimo valdybai
Lietuvos Respublikos Seimo Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijai
Kitoms Lietuvos Respublikos Seimo frakcijoms
Lietuvos Respublikos Seimo Etikos ir procedūrų komisijai

2021 02 26 Nr. 20210226

KREIPIMASIS DĖL NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ DISKRIMINAVIMO
ORGANIZUOJANT KONSULTACIJAS SU VISUOMENE ŽMOGAUS TEISIŲ KOMITETE

Vasario 18 dieną plačiai pasklidęs Laisvės partiją atstovaujančio Seimo Švietimo ir mokslo komiteto pirmininko Artūro Žukausko atsisakymas kviešti į posėdį jam nepriimtinių pažiūrų visuomenines organizacijas, atkreipė dėmesį į gerokai platesnę problemą šios kadencijos Seimo darbe. A. Žukausko partijos kolega Tomas Vytautas Raskevičius sistemingai organizuoja Žmogaus teisių komitete svarstomų klausimų svarstymą ir klausymus, į juos kviesdamas ir sudarydamas galimybę pasisakyti tik pačiam komiteto vadovui priimtinių pažiūrų organizacijų atstovus.

Ši tendencija stebima nuo pat naujosios sudėties Seimo darbo pradžios. Dar 2020 metų gruodžio 9 dieną Žmogaus teisių komiteto posėdžio darbotvarkėje buvo numatytas klausimas – parlamentinė kontrolė „Dėl aktualiausių klausimų vaiko teisių apsaugos srityje“. Klausimo aptarimui į virtualų komiteto posėdį kviešti Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos ir NVO konfederacijos vaikams atstovai. Apie aktualų posėdžio klausimą nebuvo informuota ar kviesta pasisakyti nė viena šeimų ar tėvų organizacija, ar apskritai žmogaus teisių organizacija, kuri buvo išreiškusi kritišką požiūrį į praėjusią kadenciją vykdytą vaiko teisių apsaugos reformą.

Tas pats organizavimo principas kartojasi ir šiais metais. 2021 m. vasario 4 dieną Žmogaus teisių komitetas organizavo klausymus bendra žmogaus teisių padėties Lietuvoje tema. Klausymai nebuvo iš anksto viešiniami, apie juos žmogaus teisių organizacijos sužinojo iš žiniasklaidos jau po fakto. Klausymuose dalyvavo ir vienpusišką požiūrį pristatė Žmogaus teisių koalicijos nariai. *Šios koalicijos nariais tapo organizacijos, pritariančios žmogaus teisių tapatinimui išimtinai su mažumų teisėmis, ir savo veikloje faktiškai ignoruojančios visiems piliečiams aktualių pilietinių, politinių ir kitų Konstitucijoje užtikrintų žmogaus teisių faktinio įgyvendinimo problemas.*

2021 m. vasario 10 d. komitete organizuoti dar vieni klausymai žmogaus teisių padėties Lietuvoje tema. Informacijos apie klausymus, jų temą, viešo organizacijų kvietimo į susitikimo taip pat nebuvo. Dalyvauja selektyviai kviestos feministinių teisių stiprinimo organizacijos. Posėdyje dalyvavo tik tos moterų teisių organizacijos, kurios palaiko Stambulo konvenciją, turi ideologizuotą požiūrį į smurto prieš moteris priežastis ir siekia, kad į Lietuvos teisinę sistemą būtų įdiegta vyrus diskriminuojanti ir juos viktimizuojanti smurto dėl lyties sąvoka. Lietuvos Caritas, Krizinio nėštumo centrai, teikiantys realią pagalbą nuo smurto nukentėjusioms moterims, prekybos žmonėmis aukomis, nepakviestos.

Taip organizuojamas Žmogaus teisių komiteto darbas turi aiškias neigiamas pasekmes demokratijai, visuomenės informavimui ir skaidriam sprendimų priėmimui Lietuvoje. Komiteto nariai ne tik susipažįsta su vien tik komiteto vadovo atrinktomis pozicijomis, tačiau tokius posėdžius nušvietus žiniasklaidai, plačiai visuomenei taip pat

formuojamas iškreiptas padėties vaizdas, kuriamas įspūdis, jog egzistuoja ar bent vyrauja tik komiteto pirmininko T.V. Raskevičiaus atrinktų organizacijų atstovaujamas požiūris į žmogaus teises.

Toks posėdžių ir klausymų organizavimo būdas tiesiogiai prieštarauja Seimo narių darbą reglamentuojantiems konstituciniams, Seimo statuto ir Valstybės politikos elgesio kodekso principams. Šio kodekso 4 str. įpareigoja Seimo narį laikytis teisingumo principo, kuris reikalauja, kad Seimo narys vienodai tarnautų visiems žmonėms, nepaisant jų politinių pažiūrų ar kitų skirtumų, o taip pat nešališkumo principo, kuris įpareigoja būti objektyviu priimant sprendimus ir vengti išankstinio nusistatymo. LR Seimo statutas neleidžia į klausymus selektyviai atrinkti suinteresuotų asmenų: statuto 54 str. gramatinė struktūra aiškiai sako, kad jei komitete yra organizuojami klausymai, jame turi teisę dalyvauti *visi* suinteresuotų visuomenės grupių atstovai (Statuto 54 str. 2 d.), taigi jie turi būti ir informuojami apie būsimus klausymus, o pareiškę norą dalyvauti - privalomai kviečiami. Tuo tikslu Statutas numato pareigą viešai paskelbti būsimų klausymų rengimo planą (54 str. 4 d.), kad suinteresuotos organizacijos galėtų pasinaudoti Statuto joms suteikta teise.

Todėl prašome

LR Seimo valdybą:

1. Svarstyti klausimą dėl LR Seimo nario Tomo Vytauto Raskevičiaus tinkamumo eiti Žmogaus teisių komiteto pirmininko pareigas
2. Užtikrinti, kad tiek į Žmogaus teisių komiteto, tiek ir į kitų LR Seimo komitetų posėdžius ir organizuojamus klausimus būtų kviečiamos visos suinteresuotos organizacijos

LR Seimo etikos ir procedūrų komisiją:

3. Inicijuoti tyrimą dėl Žmogaus teisių komiteto pirmininko Tomo Vytauto Raskevičiaus galimai padarytų Seimo statuto, kitų teisės aktų bei etikos pažeidimų

Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacija

Lietuvos Helsinkio grupė

Lietuvos žmogaus teisių asociacija

Nepartinis demokratinis judėjimas

Lietuvos nacionalinė vartotojų teisių federacija

Piliečių gynybos paramos fondas

Lietuvos tėvų forumas

Nacionalinė šeimų ir tėvų asociacija

Laisvos visuomenės institutas

Romualdas Povilaitis

Aurelija Kuzmaitė

Vytautas Budnikas

Krescencijus Stoškus

Alvita Armanavičienė

Stasys Kaušinis

Darius Trečiakauskas

Violeta Vasiliauskienė

Kristina Zamarytė-Sakavičienė

Kreipimasis priimtas nurodytų organizacijų bendru sutarimu:

Lietuvos žmogaus teisių asociacijos pirmininkas

Vytautas Budnikas

